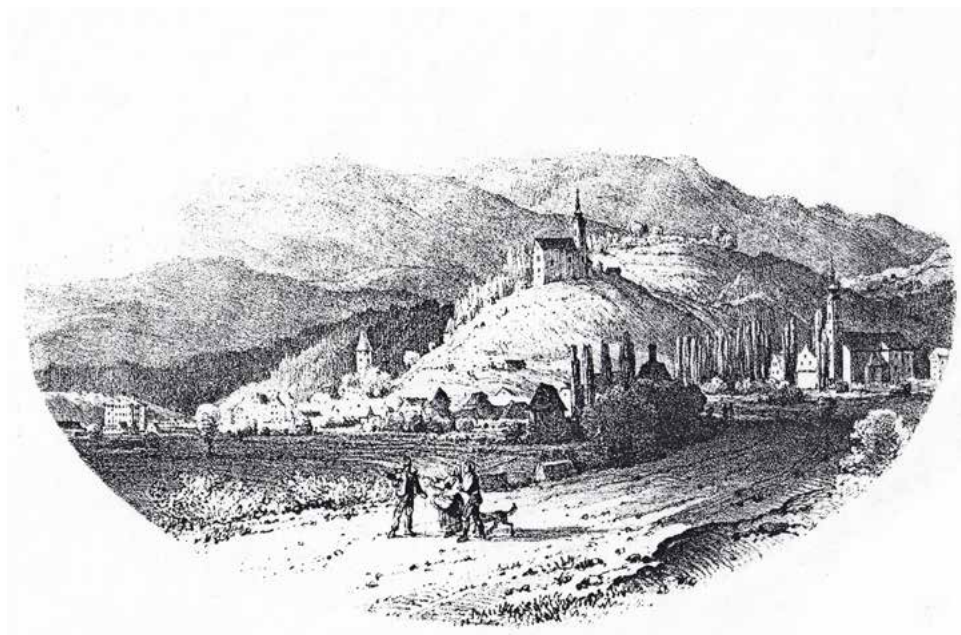

Pogled na Vojnik
Vir: Schöne alte Steiermark, str. 143

Julijana Visočnik

dr. znanosti, docentka, arhivska svetovalka
Nadškofijski arhiv Ljubljana, Krekov trg 1, SI – 1000 Ljubljana
e-naslov: julijana.visocnik@rkc.si

VOJNIK V GÖTHOVIH ANKETAH

1 UVOD

1.1 Domači kraj

Na domače kraje nas vse vežejo prvi in s tem pogosto prijetni spomini na idilično otroštvo in prve mladostniške korake v širni svet, ko smo se radi vračali domov v varno zavetje, kjer je vedno ostal občutek, da je kljub nemirnemu zunanjemu svetu vse lepo in prav. Ko pa smo se podali na naše poklicne poti, smo obogateni z novimi znanji in spoznanji želeli domačemu kraju vsak na svoj način povrniti za vse tisto, kar nam je v dobi odraščanja dal, česar ponavadi ni bilo malo. Zgodovinarji se tako še posebej radi poigramo z zgodovino domačega kraja, morda z manj znanimi viri, bolj podrobnim vpogledom v obstoječo in razpoložljivo literaturo ter želimo na ta način dopolniti že znano vedenje o zgodovinskem kontekstu kraja in župnije. Pri tem pa ni vedno lahko ohraniti nujne kritične distance in pisati *sine ira et studio*, ker domače je pač domače in nas je hote ali nehote zaznamovalo ter v nas za vedno pustilo sledi.

1.2 Vojnik – kraj in župnija

O Vojniku, tako kraju kakor tudi sami župniji, je bilo tekom zadnjih stoletij zapisanega relativno veliko. Glavna in najbolj relevantna literatura je zbrana predvsem v zadnjih dveh monografijah, ki sta se podrobneje ukvarjali predvsem z zgodovino vojniške župnije in njene okolice. Leta 2023 je namreč izšla strokovna monografija Bogdana Kolarja z naslovom *Pod varstvom sv. Jerneja: Župnija Vojnik nekoč in danes*,¹ sicer namenjena širšemu krogu ljudi, a zato nič manj pomembna ali zanesljiva, saj prinaša celotni vpogled v zgodovino in razvoj župnije, v njene cerkve, kapele in pokopališče, ter se nazadnje ustavi tudi

¹ Bogdan Kolar, *Pod varstvom sv. Jerneja: župnija Vojnik nekoč in danes*, Vojnik 2023 (dalje: Kolar, *Pod varstvom sv. Jerneja*).

ob živi Cerkvi, torej ob utripu v župniji in kraju danes. Nekoliko starejši pa je zbornik z naslovom *Vojniški svet v utripu časa*,² ki je nastal leta 1997 ob stoletnici vojniške župnijske cerkve, ki so jo zidali med 1896 in 1899. Tudi ta se v petih sklopih poglavij dotakne bistvenega dogajanja, mejnikov in osebnosti na Vojniškem. Na tem mestu je pomembno predvsem prvo poglavje z naslovom *Vojniški svet v utripu časa*, ki predstavi tako krajevno zgodovino Vojnika kakor tudi razvoj župnije in njenih cerkva.³ Ne moremo pa niti popolnoma mimo četrtega poglavja, ki je posvečeno družbenemu življenju v Vojniku, v katerem je Bogdan Kolar predstavil tudi bratovščinsko življenje na tem prostoru.⁴

O Vojniku je precej napisal tudi Janko Orožen v obeh delih o zgodovini Celja,⁵ pa Jože Koropec, ki se je dotaknil Srednjeveškega gospostva Vojnik;⁶ nekaj malega je mogoče zaslediti v Kovačičevi *Zgodovini lavantinske škofije*.⁷ Proti koncu 19. stoletja (1893) je izšel 8. del Orožnove *Das Bisthum und die Diözese Lavant*, ki je namenjen dekanatu Nova Cerkev: *Neukirchen*, del katerega je bil tudi Vojnik.⁸ Ko iščemo začetne omembe kraja in župnije, pa so tu *Trije popisi cerkva in kapel na Kranjskem in slovenskem Štajerskem s konca 16. stoletja*,⁹ Blaznikova historična topografija¹⁰ in morda tudi *Popotni dnevniki* Paola Santonina 1485–1487.¹¹

1.3 Nekaj osnovnih podatkov o zgodovini župnije Vojnik

Župnija Sv. Jerneja se je izoblikovala ob pomembni cesti, ki je vodila iz Celja proti vzhodu in je bila v rabi že od rimskih časov. Sama rimska cesta in prebivalci ob njej so že v prvih stoletjih po Kr. pustili sledi na prostoru Vojnika

² Friderik Kolšek, Viljem Pangerl, Bogdan Kolar (ur.), *Vojniški svet v utripu časa: zbornik ob stoletnici vojniške župnijske cerkve (1896–1899)*, Vojnik 1997.

³ Branko Goropevšek, Vojnik skozi pomnike časa, v: *Vojniški svet v utripu časa zbornik ob stoletnici vojniške župnijske cerkve (1896–1899)*, Vojnik 1997, str. 14–31; Viljem Pangerl, Župnija Sv. Jerneja v Vojniku, v: *Vojniški svet v utripu časa zbornik ob stoletnici vojniške župnijske cerkve (1896–1899)*, Vojnik 1997, str. 32–53 (dalje: Pangerl, Župnija Sv. Jerneja); Andrej Kropelj, Cerkve v Vojniku, v: *Vojniški svet v utripu časa zbornik ob stoletnici vojniške župnijske cerkve (1896–1899)*, Vojnik 1997, str. 54–68; Viljem Pangerl, Usoda slike sv. Jerneja, v: *Vojniški svet v utripu časa zbornik ob stoletnici vojniške župnijske cerkve (1896–1899)*, Vojnik 1997, str. 73–75.

⁴ Bogdan Kolar, Društveno in bratovščinsko življenje v Vojniku, v: *Vojniški svet v utripu časa zbornik ob stoletnici vojniške župnijske cerkve (1896–1899)*, Vojnik 1997, str. 214–220.

⁵ Janko Orožen, *Zgodovina Celja in okolice*. Del 1: Od začetka do leta 1848, Celje 1971, str. 87, 93–97, 279, 313–314; Janko Orožen, *Zgodovina Celja in okolice*. Del 2: (1849–1941), Celje 1974, str. 107–110, 192–194.

⁶ Jože Koropec, Srednjeveško gospostvo Vojnik, v: *Časopis za zgodovino in narodopisje* 45, 1974, str. 267–277.

⁷ Franc Kovačič, *Zgodovina lavantinske škofije (1228–1928)*, Maribor 1928, str. 232, 396.

⁸ Ignacij Orožen, *Das Bisthum und die Diözese Lavant. Th. 8, Das Dekanat Neukirchen: mit den Pfarren St. Leonhard in Neukirchen, St. Bartholomä in Hohenneck, Maria Himmelfahrt in Doberna, St. Peter und Paul in Weitenstein, St. Martin im Rosenthal, St. Joseph in Sternstein, St. Judok am Kozjak und U. L. Frau in Kirchstätten*, Maribor 1893, str. 223–291.

⁹ Janez Höfler, *Trije popisi cerkva in kapel na Kranjskem in Štajerskem s konca 16. stoletja*, Ljubljana 1982, str. 79.

¹⁰ Pavle Blaznik, *Historična tipografija slovenske Štajerske in jugoslovenskega dela Koroške do leta 1500*, II. knjiga: N–Ž, Maribor 1988, str. 482–483.

¹¹ Paolo Santonino, *Popotni dnevniki: [1485–1487]*, Celovec; Dunaj; Ljubljana, 1991 (1992), str. 87.

in njegove okolice.¹² Vojniška župnija je del dekanije Nova Cerkev in od 2006 spada pod škofijo Celje. Prvotno je bila cerkev v Vojniku podružnica pražupnije Nova Cerkev, že leta 1226 pa je bil v Vojniku omenjen vikar, kar pomeni, da je tu obstajala cerkev z duhovnikom že okoli leta 1200, pa čeprav je bila pravno odvisna od pražupnije v Novi Cerkvi. Po letu 1468 so župnijo Vojnik inkorporirali kapitlju v Strassburgu (Koroška). Po letu 1613 je župnijo ustanovil pravkar omenjeni kapitelj, ki je za njenega patrona veljal vse do prve polovice 20. stoletja. Cerkveno-upravno je župnija do leta 1751 spadala pod oglejski patriarhat, do 1787 pod Goriško nadškofijo in od takrat dalje do 2006 pod Mariborsko (oz. lavantinsko) škofijo.¹³

Sedanjo cerkev svetega Jerneja so na mestu predhodnice zgradili v letih 1896–1899. Prvotna cerkev je zaradi povečanja števila prebivalstva postala premajhna, zato so se odločili za gradnjo večje po načrtih arhitekta Richarda Jordana. Z deli so začeli 7. aprila 1896, temeljni kamen so posvetili 19. aprila, cerkev pa je bila pod streho že 7. novembra istega leta. Naslednja tri leta pa so cerkev postopoma opremljali, tako da je bila posvečena 12. julija 1899. Posvetil jo je mariborski škof Mihael Napotnik.¹⁴

1.4 Georg Göth (1803–1873) in njegove ankete¹⁵

Ker so ankete Georga Götha še vedno precej zapostavljen vir, čeprav v njegovo vrednost ne gre dvomiti, je prav, da se izkoristi čim več priložnosti in se nanj opozori.¹⁶ V osemdesetih letih 20. stoletja se je s t. i. Göthovimi vprašalnici podrobneje ukvarjal Niko Kuret (1906–1995), čigar študije še vedno veljajo za izhodišče uporabe anket, ki so bile namenjene zbiranju podatkov.

¹² V bližini Vojnika (Ivenca) so namreč našli 5 milnikov: CIL XVII 4, 1, 120; CIL XVII 4, 1, 121; CIL XVII 4, 1, 122; CIL XVII 4, 1, 123; CIL XVII 4, 1, 124, še dodatnih osem pa v bližnji Škofji vasi: CIL XVII 4, 1, 113; CIL XVII 4, 1, 114; CIL XVII 4, 1, 115; CIL XVII 4, 1, 116; CIL XVII 4, 1, 117; CIL XVII 4, 1, 118; CIL XVII 4, 1, 119, ki so stali ob rimski glavni cesti, ki je vodila od Celeje naprej proti vzhodu. V župnijski cerkvi je vzidan fragment rimskega nagrobnega spomenika z napisom: (R/Ce 283); Pokrajinski muzej Celje pa hrani fragment sarkofaga z napisom, ki prav tako najverjetneje izvira iz Vojnika: R/Ce 353. Fragmentov raznih rimskih kamnov bi naj bilo ob porušenju stare cerkve še več (R/Ce 283). Poleg omenjenega vzidanega fragmenta z napisom je v cerkev vzidan še relief brez napisa.

¹³ Kolar, *Pod varstvom sv. Jerneja*, str. 146.

¹⁴ Pangerl, *Župnija Sv. Jerneja*, str. 44–48.

¹⁵ Prim. Niko Kuret, *Slovensko Štajersko pred marčno revolucijo 1848: Topografski podatki po odgovorih na vprašalnice nadvojvode Janeza (1818) in Georga Götha (1842)*. Zv. 1, del 1, Ljubljana 1985 (dalje: Kuret, *Slovensko Štajersko pred marčno revolucijo*); Niko Kuret, *Slovensko Štajersko pred marčno revolucijo 1848: Topografski podatki po odgovorih na vprašalnice nadvojvode Janeza (1818) in Georga Götha (1842)*. Zv. 1, del 2, Ljubljana 1987; Niko Kuret, *Slovensko Štajersko pred marčno revolucijo 1848: Topografski podatki po odgovorih na vprašalnice nadvojvode Janeza (1818) in Georga Götha (1842)*. Zv. 1, del 3, Ljubljana 1989; Niko Kuret, *Slovensko Štajersko pred marčno revolucijo 1848: Topografski podatki po odgovorih na vprašalnice nadvojvode Janeza (1818) in Georga Götha (1842)*. Zv. 2, del 1, Ljubljana 1993.

¹⁶ Julijana Visočnik, »Piramida« na Zgornjem Motniku in njen zgodovinski kontekst, v: *Studia historica Slovenica* 18/2, 2018, str. 371–391; Julijana Visočnik, »Anketiranje« v prvi polovici 19. stoletja: vprašalnice nadvojvode Janeza in njihov vpliv na škofa Avgustina Gruberja ter Georga Götha, v: *Bogoslovni vestnik* 83/3, 2023, str. 719–736 (dalje: Visočnik, »Anketiranje«); prim. še Mitja Lojen, Življenje v nabornem okraju Podsreda v letu 1821, v: *Kronika* 72, 2024, str. 39–56.

Deželni arhiv v Gradcu še vedno hrani zapuščino Georga Götha, ki jo je prevzel okoli 1880. Göth je leta 1830 postal arhivar, bibliotekar in drugi zasebni tajnik nadvojvode Janeza (1782–1859). Ko je leta 1827 končal študij filozofije, matematike, fizike in prava, je najprej deloval kot domači učitelj na Štajerskem, kjer se je seznanil z nadvojvodo, ki ga je pritegnil v svojo službo. V njegovem arhivu je odkril t. i. operate, ki jih je nadvojvoda Janez pridobil, potem ko je leta 1811 razposlal anketo (132 vprašanj), pri kateri se je zgledoval po vprašanjih svojega brata, cesarja Franca I. (1768–1835) iz leta 1802, ki jih je sicer vsebinsko preuredil. Maloštevilni operati, ki jih je nadvojvoda vendarle pridobil, so za približno 20 let obležali v njegovem arhivu, kjer se je z njimi srečal G. Göth. Spodbudili so ga k obuditvi in nadaljevanju začetega projekta zbiranja dragocenih podatkov. Göth je želel s svojimi vprašalnicami po vrsti zajeti pet štajerskih kresij: bruško (Brück an der Mur), judenburško, graško, mariborsko in celjsko. Zdi se, da je imel Göth na začetku s pridobivanjem odgovorov »več sreče« kakor nadvojvoda. Vprašalnice slovenskim krajem je najverjetneje poslal leta 1842, saj je večina odgovorov datiranih v leto 1843.

Göth je torej v letih med 1838 in 1845 nadaljeval akcijo anketnega načina zbiranja podatkov. Nastala je bogata zbirka, ki je bila obdelana in deloma objavljena le za nemški del Štajerske. Leta 1847 je v cenzuro predložil rokopis o graški kresiji, logično bi bilo nadaljevanje z mariborsko in celjsko, a so vmes posegli marčni dogodki leta 1848. Zaradi spremembe sistema bi Göth moral popolnoma spremeniti koncept slovenskih dveh okrožij, ki je temeljil na dotedanji fevdalni upravni ureditvi, a do tega nikoli ni prišlo.

Slovenski del je tako za nekaj časa praktično izginil iz strokovnih radarjev. Od leta 1980 je celotna zbirka Göthove topografije za slovenski del Štajerske fotokopirana in na voljo raziskovalcem na Inštitutu za slovensko narodopisje (Arhiv Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU, Göthova topografija).¹⁷

1.5 Vojnik v Göthovih anketah

Vprašanja Georga Götha¹⁸

Göth je v letu 1842 ponovno v tek pognal projekt nadvojvode Janeza, pri čemer je obstoječa vprašanja nadvojvode nekoliko priredil in skrajšal. Oblikovali so se sklopi vprašanj, ki so nastali glede na naslovnike, namenjeni so namreč bili:¹⁹

- okrajnim gosposkam,
- davčnim občinam,
- upravnim uradom dominijev in imenj,

¹⁷ Visočnik, »Anketiranje«, str. 723–724.

¹⁸ Kuret, *Slovensko Štajersko pred marčno revolucijo*, str. 26–39.

¹⁹ Prav tam, str. 26–39.

- župnikom (oz. župnijskim uradom),
- upravam rudnikov in fužin.

Seveda vsak kraj ni dobil vseh vprašanj, temveč so bila izbrana glede na kontekst, zgodovinski razvoj, geografske in naravne danosti itd. Za Vojnik so tako ohranjeni odgovori na tri sklope vprašanj:

- a.) vprašanja, namenjena davčni občini (za statistično-topografski prikaz Štajerskega): 46 vprašanj;
- b.) vprašanja gosposčinam in imenjem: 25 vprašanj upravnim uradom dominijev in imenj: *Magistrat Hocheneg; Gült St. Florian, Gült St. Barthelmä, Pfarrgüte Hocheneg*;
- c.) in vprašanja, namenjena župnijskemu uradu: 21 vprašanj.

Vsa vprašanja bodo v slovenskem prevodu (N. Kureta) na tem mestu tudi navedena, saj bodo transkribirani odgovori na ta način lažje razumljivi.

Ad a.)²⁰

1. Imena krajev, ki jih obsega davčna občina, koliko hiš ima vsak kraj, koliko je kraj oddaljen od sedeža okrajnega gospostva in kako daleč je do najbližje poštne postaje? Lega kraja, ali leži ob potoku ali reki, ob cesti, na vzpetini, v ravnini, itd.
2. Imena posameznih hribov, gorskih vrhov, gorskih dolin, grap, ravnin, planin (za živinsko pašo), fizikalna oblikovanost površine občine, ali je ravna, hribovita, gozdnata itd.
3. Imena voda, odkod prihajajo; kraj, kjer izvirajo, če leži v občini. V katero smer tečejo, kam in kje se izlivajo, če se godi to v občini. Kakšne naprave so ob vodah: mlini, s koliko kamni vsak, žage itd. Stanje struge, ali poplavlja jo, so na njihovem teku skozi občino slapovi ali močvirja? Ali tečejo hitro ali počasi, so plovne, kakšne ladje plovejo po njih, s kolikšno težo jih navorijo, kaj se prevaža po vodni poti, plovejo tudi proti toku, kako poteka ta plovba, kje so brodovi itd. Kje so jezera, ribniki, njihova velikost, lega itd.
4. Navedba jam in drugih naravnih znamenitosti.
5. Posebno izredni, koristni ali redki produkti iz vseh treh območji narave in navedba tistih, ki so posebno pogosti, ali tistih, ki jih je najti samo tukaj.
6. Stanje cest in poti, mostov, ali so zidani ali leseni, kdo jih je postavil? Navedba bolj uporabljenih pešpoti, posebno, če vodijo čez gorska slemena in gorske prelaze v druge, bolj oddaljene kraje.
7. Opis gozdov v občini, posebna poimenovanja posameznih delov gozda, ravnanje z gozdovi in njih izkoriščanje. Koliko oralov gozdov v občini je last podložnikov, koliko oralov je last gosposčine.

²⁰ Kuret, *Slovensko Štajersko pred marčno revolucijo*, str. 30–33 (vprašalnica C).

8. Koliko sodov oglja pripravi občina na leto, kam in komu jih prodaja?
9. Navedba opekarn, apnenic, kamnolomov, sadrarnic, stop, šotišč itd.
10. Pregled virov preživljanja, industrijskih vej in trgovanja prebivavcev občine.
11. Ali pridelava občina žita, sena in drugih glavnih pridelkov toliko, kolikor potrebuje, ali pa mora to in ono kupovati in kje?
12. Ali so v občini tedenski sejmi, kaj na njih prodajajo, odkod je blago?
13. Kakšne so sestavine orne zemlje, ali je peščena, ilovnata ipd., kako rodi?
14. Ali so v občini mlatilnice, ali so last posameznikov ali več kmetov skupaj?
15. Kako se imenujejo kravje planine v občini, koliko planšarij je v vsaki, koliko krav se pase v vsaki planini? Odkod prihaja molzna živina, ki se pase v planini.
16. Kako se imenujejo volovske planine v občini, čigava last so, in koliko repov govedi se pase na vsaki. Odkod prihaja govedo, ki se pase v teh planinah.
17. Če v občini ni kravjih in volovskih planin, kam ženejo na pašo krave, kam drugo govedom ali kako krmijo živino čez poletje?
18. Kakšno plačo ali drugačno plačilo ima pastir v planini?
19. Katere bolezni nastopajo in kakšne nesreče se navadno dogajajo v planinah?
20. Katere gasilske priprave ima občina, koliko hiš je zavarovanih, pri kateri zavarovalnici?
21. Navedba v občini ležečih graščin in imena njihovih lastnikov.
22. Kakšne vodovode ima občina, katere studence, nasipe na bregovih strug, sporočila o poplavih.
23. Navedba dekanije, župnij, kuracij, kaplanij, beneficijev, božjepotnih krajev, podružničnih in drugih cerkva, samostanov, kapel, znamenj, križev itd. Kdo je patron, kako je z odvetništvom.
24. Ali ima občina lastno župnijo, katere občine spadajo k njej, če ne, h kateri župniji spada občina. Kako daleč imajo župljani do župnijske cerkve?
25. Ali ima občina lastno šolo, koliko otrok jo obiskuje, koliko občin vpisuje otroke vanjo? Če občina nima svoje šole, kam vpisuje otroke, kako daleč imajo otroci do šole? Kdo je patron šole?
26. Kje se ukvarjajo duhovniki s poučevanjem otrok, če ni učitelja ali če je predalet do šole. So v občini potujoči učitelji. Ali gredo duhovniki ob nedeljah zavoljo prevelike oddaljenosti od cerkve kot veroučitelji med župljane?
27. Zdravstvene ustanove. Koliko zdravnikov, ranocelnikov, porodničarjev in babic je v občini. Če občina nima svojega zdravnika, kam gredo navadno ponj. Lekarne bolnišnice. Ali so v občini javna kopališča ali slatinski izviri= Opis in poročila o pokopališčih.
28. Navedba lepih razgledišč in vrtnih nasadov, čigavi so?
29. Navedba posameznikov, ki so brez znanstvene izobrazbe in navodil izredno dokazali veliko naravno nadarjenost za umetnost in sposobnost zlasti v mehaniki ali v umetnosti.

30. Poročilo o ljudeh, ko so dosegli izredno visoko starost, in o posebno številnih porodih.
31. Navedba posebnih svoboščin, privilegijev, grba, zgodovinskih znamenitosti kraja. Njegova usoda v prejšnjih časih, poročila o zidavi in nastanku, o požarih, nalezljivih in smrtno nevarnih boleznih, vojskinih časih. Opis ohranjenih starin, spomenikov, orožja, oprav itd.²¹
32. Stanje poslopij in kraja na splošno. Stari in novi način zidave, omemba posameznih važnejših javnih poslopij ali zasebnih hiš, ki se odlikujejo po načinu zidave. Število hiš v kraju.
33. Ulice in javni trgi. Obzidje, mestna vrata, ali so še ohranjena ali ne več. Če jih ni več, kdaj, kako, zakaj in po kom so bili porušeni ali kdaj se je izvršila sprememba?
34. O ohranjenih predmestjih ista vprašanja št. 31, 32 in 33.
35. Upravna oblastva in uradi, kameralni uradi, užitninski uradi, civilno– in kazensko sodni uradi, stanovski, mestni in trški uradi, temeljna in krajevna sodišča. Njihovo osebje po uradnem značaju. Pripombe o poslopijih, kjer so ti uradi. Odvetniki, ali ji je kaj?
36. Bogočastni in duhovni uradi.
37. Vojaški uradi, uprave in drugi podobni uradi. Stanje posadke, zapiski o vojaških poslopijih.
38. Izobraževalne ustanove. Katere so – razen pod št. 25 navedenih – še druge javne in zasebne izobraževalne in vzgojne ustanove, učitelji jezikov, knjigarne, tiskarne, knjižnice in izposojevalne knjižnice, antikvarji itd.
39. Opisne in zgodovinske pripombe o poslopijih, kjer so takšne izobraževalne ustanove.
40. Umetniške ustanove, glasbena društva, umetniške zbirke (javne in zasebne zbirke), plavalne šole, trgovine z umetninami itd.
41. Ustanove za varnost in udobje, policijska straža, razsvetljava kraja. Nočni čuvaj. Katere poštne naprave si uvedene, poštni sli, število gostiln, njihova imena, število kavarn, izvoščkov, navedba prenočišča za (potujoče) roko-delce, cehov ipd.
42. Dobrodelne ustanove, podporna društva za reveže, hiralnice, ustanove, pokojninske ustanove. Ali so v navadi novoletne voščilnice? Koliko dohodka dado? Kakšno podporo uživajo siromašni popotniki? Kdo jim da prenočišče?
43. Obrt in trgovina. Število in vrste trgovcev, število trgovin in navedba njihovih vrst. Skladišča, ali so v kraju skladišča zalog, za koga in za katere artikole?
44. Javne predstave in zabave, gledališče, kazino, koncerti, priljubljeni sprehodi in javna zabavišča, strelišča ipd.

²¹ Od 31. vprašanja naprej gre za vprašanja, ki se nanašajo na mesta in trge.

45. Kratki izvlečki in opisi in starih zanimivih listin.
46. Navedba vsega, kar dozdej ni bilo omenjeno, kar pa je v občini še pomembnega in zanimivega.

Ad b.)²²

1. V katerem političnem okraju leži dominij ali imenje?
2. Kje je uradni sedež dominija ali imenja?
3. Ime in značaj sedanjega posestnika in prejšnjih, kolikor jih je mogoče za nazaj ugotoviti, kdaj in pod katerimi devolutivnimi naslovi je prehajalo posestvo od enega na drugega?
4. Ali sodi k dominiju več imenj, katera, kdaj in kako so se mu pridružila?
5. Ali so se mu pridružila imenja ali večje realitete, kdaj in komu?
6. Navedba rustikalne funtne napovedi in rektificiranega 25% dominikalnega davka.
7. Ali ima dominij fevde, kje, kakšni so, ali je fevdalna pravica reluirana ali ne?
8. V katerih kresijah, okrajih in župnijah ima dominij svoje podložnike in v koliko uradov so razvrščeni? Kako jim je ime?
9. Koliko naseljenih rustikalnih podložnikov, koliko naseljenih dominikalistov, koliko rustikalnih in koliko dominikalnih imetnikov dodatne zemlje ima dominij?
10. Ali ima dominij še zemljišča, podvržena povratnemu pripadu ali ne?
11. Ali še obstaja tlaka v naravi ali je reluirana?
12. Ali morajo drugi ali tuji dominiji odrajtovati dajatve in kakšne?
13. Katere lastne nepremičnine, graščine in druga poslopja ima dominij. Zemljišča po površinskih merah in vrsti kulture, ali tvorijo lastne pristave, kako se imenujejo in katere realitete so podrejene tujim zemljiškim knjigam? Kolikšna je površina zemljišč vsega imetja všteti k dominiju spadajoča rustikalna posestva?
14. Ali vodi dominij lastno ekonomijo ali so zemljišča oddana v najem?
15. Gozdovi, v katerih krajih se razprostirajo, na višinah ali v dolinah in na ravnem? Kakšne služnosti bremenijo gosposčinske gozdove glede paše, oddaje drv itd., in pod kakimi pogoji?
16. Ali bremenijo gosposčino še druge služnosti in katere?
17. Opekarne, krčme, točilne pravice in druge posesti dominija.
18. Lovska pravica, v katerih distriktih, kdo ima lovsko upravico? Katere vrste divjadi nastopajo? Prodaja in trgovina z njo, kam?
19. Ribništvo, kje, katere vrste rib, kdo ima upravico ribarjenja?
20. Ribniki, kje, kakšna uporaba? Trgovina z ribami, kam?

²² Kuret, *Slovensko štajersko pred marčno revolucijo*, str. 33–35 (vprašalnica D).

21. Ali ima gosposčina upravo lastne bolnišnice, hiralnice in podobne dobrodelne ustanove? Kateri so skladi, kateri drugi dohodki? Zapiski o nastanku, ustanovitvi, upravi, itd. ter skrbstvenih ustanov?
22. Katere patronatske in odvetniške pravice in katere komisariate za cerkvene račune ima gosposčina?
23. Če dominij nima lastnega deželskega sodišča, h kateremu spada? Ali ima lastno deželsko sodišče ali pomirje in katero? V letem primeru so zaželeni odgovori na naslednja vprašanja:
 - a.) ime deželskega sodišča,
 - b.) ime kraja, kjer ga upravljajo,
 - c.) kako in kdaj je prišel do deželskega sodstva?
 - d.) velikost deželskosodnega okraja,
 - e.) koliko mest, trgov, vasi, hiš in kolikšno število duš obsega?
 - f.) katera deželska sodišča ga mejijo?
 - g.) katere okraje in dominije obsega deželsko sodišče,
 - h.) koliko preiskovalnih zaporov in ječ ima,
 - i.) ali nastopa pri deželskem sodišču deželnoknežji krvni sodnik ali lastni kazenski sodnik in od kdaj ga ima,
 - k.) ali je deželsko sodišče privilegirano ali ne?
 - l.) kolikšen deželskosodni prispevek se odraja tuje kameralni blagajni, kazenskemu skladu, ali zakaj je deželsko sodišče tega oproščeno,
 - m.) katere dohodke ali ugodnosti ima deželsko sodišče poleg tistih, ki jih vsebuje 18. poglavje
24. Ali ima dominij siceršnje pravice glede deželskega sodišča ali obveznost, da prevzema in preiskuje zločine drugih deželskosodnih dominijev?
25. Zgodovinski zapiski o dominiju. Če so ohranjenen zanimive listine, prosimo za povzetek vsebine.

Ad. c.)²³

1. Navedi davčno občino, v kateri je dušnopastirski urad.
2. Število vsako leto v župniji rojenih zakonskih in nezakonskih otrok po povprečju zadnjih 10 let.
3. Po istem povprečju zadnjih 10 let število umrlih.
4. Število oseb, ki niso katoliške vere, h kateri veroizpovedi spadajo, kje imajo izobraževalne zavode.
5. Kaj je znanega o nastanku in zidavi cerkva in župnišč; kaj je znanega o njihovi prejšnji usodi; od kdaj se vodijo redne krstne knjige; katere znamenitosti, grobove, napise, kronograme itd. je videti v cerkvi, v župnišču,

²³ Kuret, *Slovensko Štajersko pred marčno revolucijo*, str. 35–37 (vprašalnica E).

- na pokopališču? Itd.
6. Isti zapiski o samostanih, samostanskih cerkvah, kapelah in drugih nabožnih spomenikih, npr. križih, znamenjih ipd.
 7. Katere zgodovinske povedke so znane?
 8. Katere napise imajo zvonovi in kaj je k temu zanimivega pripomniti?
 9. Ali obstajajo opuščene cerkve, kdaj so jih opustili, čemu rabijo zdaj?
 10. Katere podobe so na glavnih oltarjih, ali je znan njihov slikar ali kaj pomembnejšega o njih, katere druge zanimive umetnine so morda še v cerkvenih poslopjih?
 11. Ali so v župniji kaplanije, kuracije, beneficiji ipd., od kdaj, zakaj so bile ustanovljene in kdo jih je ustanovil?
 12. Gradbeno stanje cerkvenih in duhovnih poslopij.
 13. Katere zgodovinske posebnosti so še znane o cerkvah in šolah?
 14. Katere podporne ustanove ima župnija, kako delujejo, za koliko oseb je mišljen ustanovljeni sklad in odkod se jemlje manjkajoči del, če sklad ne krije potreb? Opis teh ustanov glede na nastanek in upravljanje.
 15. Na kratko navesti vsebino zanimivih listin.
 16. Število porok v povprečju zadnjih 10 let.
 17. Navedba prevladujočih bolezni s smrtnim izidom po župnijskih mrliških knjigah.
 18. Kateri kraji spadajo k župniji ali lokaliji?
 19. Koliko hoda je od najbolj oddaljene hiše do cerkve?
 20. Koliko duhovskih pomočnikov in deficientov je v območju župnije?
 21. Koliko šol in katere šole so v župniji, kje so kolikšno število otrok obiskuje pouk?

Naposled naprošam vsakega gospoda župnika in učitelja, naj na koncu odgovorov na gornja vprašanja doda vse pripombe o stvareh, ki se jih ta vprašanja niso dotaknila ali pa jih želi še posebej omeniti, ker bom vsako sporočilo o vsem, kar utegne vzbuditi zanimanje, s hvaležnostjo sprejel.

Če bi bili v kakšnem javnem časopisu ali v kaki knjigi zapiski, ki sodijo semkaj, prosim za navedbo takih virov.

2 VOJNIK V GÖTHOVIH ANKETAH²⁴

Göthova anketa Vojnika ni med najkrajšimi, kar že samo po sebi govori o tem, da je bilo v kraju več pravnih subjektov, na katere je Göth svoja vprašanja naslovil.²⁵ Razdelimo jo lahko kar na šest delov:

²⁴ Tudi kopije Göthovih anket za Vojnik se hranijo na Inštitutu za slovensko narodopisje (ZRC SAZU): GT 459, ZRC SAZU, Inštitut za slovensko narodopisje.

²⁵ Za Hoče je npr. prišlo v poštev samo 21 vprašanj, ki so bila namenjena tamkajšnjemu župniku oz. župniji.

- 21 vprašanj za župnijo Vojnik;
- 25 vprašanj za tamkajšnji magistrat;
- 25 vprašanj za imenje sv. Florjana;
- 25 vprašanj za imenje sv. Jerneja;
- 46 vprašanj za davčno skupnost Vojnik (od 31. naprej se tičejo trga Vojnik);
- 25 vprašanj za župnijsko posestvo Vojnik.

Župnik Franc Juvančič²⁶ je tisti duhovni pastir, ki je poskrbel za odgovore na prvi sklop vprašanj. Odgovarjal je korektno, a vendar ne pretirano obsežno – dodatnih informacij ni ponujal, je pa dopisal dva zanimiva in pomembna podatka. Prvi dopis je vezan na marmorni nagrobnik v župnijski cerkvi, ki omenja barona pl. Dienersberg,²⁷ ki je umrl 22. julija 1775. Drugi dodatek pa je povezan s štirimi zvonovi, ki so bili vsi vlti v Celju; prvi leta 1711 (Conradus Scheider),²⁸ dva leta 1734 in en leta 1751 (Caspar Balthasar Schneider).²⁹

V nadaljevanju se kar štirikrat ponovijo sklopi s po 25 odgovorov, ki jih združimo pod nazivom vprašanja gosposčinam in imenjem ter so bolj gospodarsko-upravne narave. Omogočajo nam natančen vpogled v takratno razdelitev posesti, gosposke, podložnikov, obdelovalnih površin, gospodarskih panog, omembe sodišč, patronatov ... Tistega, ki je vezan na župnijsko posestvo, je ponovno pripravil že omenjeni župnik Franc Juvančič, ostale tri pa svetnik Franc Rauch in sodnik Franc Schneller.

Ker se je Franc Juvančič zapisal v zgodovino tudi kot avtor odgovorov na Göthove vprašalnice, je prav, da se mu nameni nekaj dodatnih besed. Francišek Ser. Juvančič se je rodil 9. septembra 1802 v (Slovenskih) Konjicah. Posvečen je bil 24. avgusta 1825, v Šmartnem pri Slovenj Gradcu je bil kaplan od 29. oktobra do 27. decembra 1825. V Vitanju je kaplanoval od 27. decembra 1825 do 22. oktobra 1829, v Novi Cerkvi pa od 22. oktobra 1829 do 28. marca 1830. V tej isti župniji je bil tudi provizor od 29. marca 1830 do 17. decembra 1835. 30. septembra 1835 je postal župnik v Vojniku in to funkcijo je opravljal vse do 15. decembra 1859, ko se je vrnil v Novo Cerkev kot kanonik strassburškega kapitlja *in vicarius perpetuus*, farni predstojnik in dekan. Leta 1873 mu je škof podelil naziv knezoškofovega konsistorijalnega svetovalca; 1874 pa ga je cesar imenoval za častnega korarja Lavantinske stolne cerkve, 24. oktobra 1882 je bil odlikovan še z viteškim križem Fran-Jožefovega reda.³⁰ Umrl je 7. novembra 1884. Ob smrti

²⁶ Župnik Fran Juvančič je župnikoval v Vojniku med 1820 in 1859. Prim. Pangerl, *Župnija Sv. Jerneja*, str. 41, 44.

²⁷ Kolar, *Pod varstvom sv. Jerneja*, str. 31.

²⁸ Matjaž Ambrožič, *Zvonarstvo na Slovenskem*, (Acta ecclesiastica Sloveniae 15). Ljubljana 1993, str. 129 (dalje: Ambrožič, *Zvonarstvo*).

²⁹ Ambrožič, *Zvonarstvo*, str. 130.

³⁰ Od Novecerkve, v: *Slovenec*, št. 261, 12. november 1884.

so zapisali, da je bil 59 let duhovnik, da je dosegel čast zlatomašnika,³¹ postal je častni kanonik in dekan dekanije Nova cerkev.³² Bil je kanonik Strasburškega kapitlja,³³ pozneje pa tudi na Štajerskem imenovan za častnega korarja Lavantinske stolne cerkve. V časopisu se je dokaj natančno poročalo tudi o njegovem pogrebu, na katerem mu je v slovo govoril dr. Mihael Napotnik, ki je navedel tudi glavne postaje Juvančičevega življenja. O njegovem pogrebu je poročal isti časopis že dva dni prej – v tej notici je omenjen tudi pokojnikov brat, že umrli nadžupnik v Laškem.³⁴

Najbolj obsežen sklop je posvečen Vojniku v najširšem pomenu besede in zajema kar 46 odgovorov, ki prinašajo najrazličnejše podatke: pripadajoči kraji, posebnosti v reliefu, reke in potoki, podatki o infrastrukturi (ceste, mostovi), gozdovi, veje obrti, nesreče in bolezni, vrsta prsti, pa o gasilcih, graščinah, vodovodih (studencih). Sledijo vprašanja o župniji in župnijskih zadevah (znamenjih, križih itd.), o šoli, če obstaja in koliko je učencev, ter o zdravniku in babici (morebitni lekarni). Od 31. vprašanja naprej pa so vprašanja bolj vezana na sam trg Vojnik in dogajanje v njem: začeniši z omembo večjega požara, do katerega je prišlo 20. marca 1839.³⁵ Omenjeno je tudi leto 1809, ko so tod mimo pogosto šle francoske čete. Sledi opis hiš in drugih poslopij ter stanja kraja nasploh, vključno z ulicami in cesto skozi trg. Popisovalec v nadaljevanju navede urade, sodišča in v kraju delujoče uradnike, kakor tudi ustanove in službe, ki bi naj zagotavljale varnost (npr. nočni čuvaj). V Vojniku je bila tudi odlična gostilna *Zum goldenen Röstl* in ubožna ustanova.

Na ta način se še enkrat več pokaže uporabnost in dragocenost Göthovega zbiranja podatkov, ki bo prišla še posebej v ospredje v primerih, ko je bilo gradivo nekega kraja ali župnije uničeno oziroma izgubljeno, kar za Vojnik sicer ne velja. Gotovo pa se bo našla še kakšna dopolnitev k že obstoječemu vedenju o kraju in župniji. V vrednost zapisanih in zbranih podatkov nikakor ne gre dvomiti, zato prav s tovrstno objavo manj poznanega vira opozarjamo in spodbujamo k uporabi Göthove ankete tudi za druge kraje slovenske Štajerske.

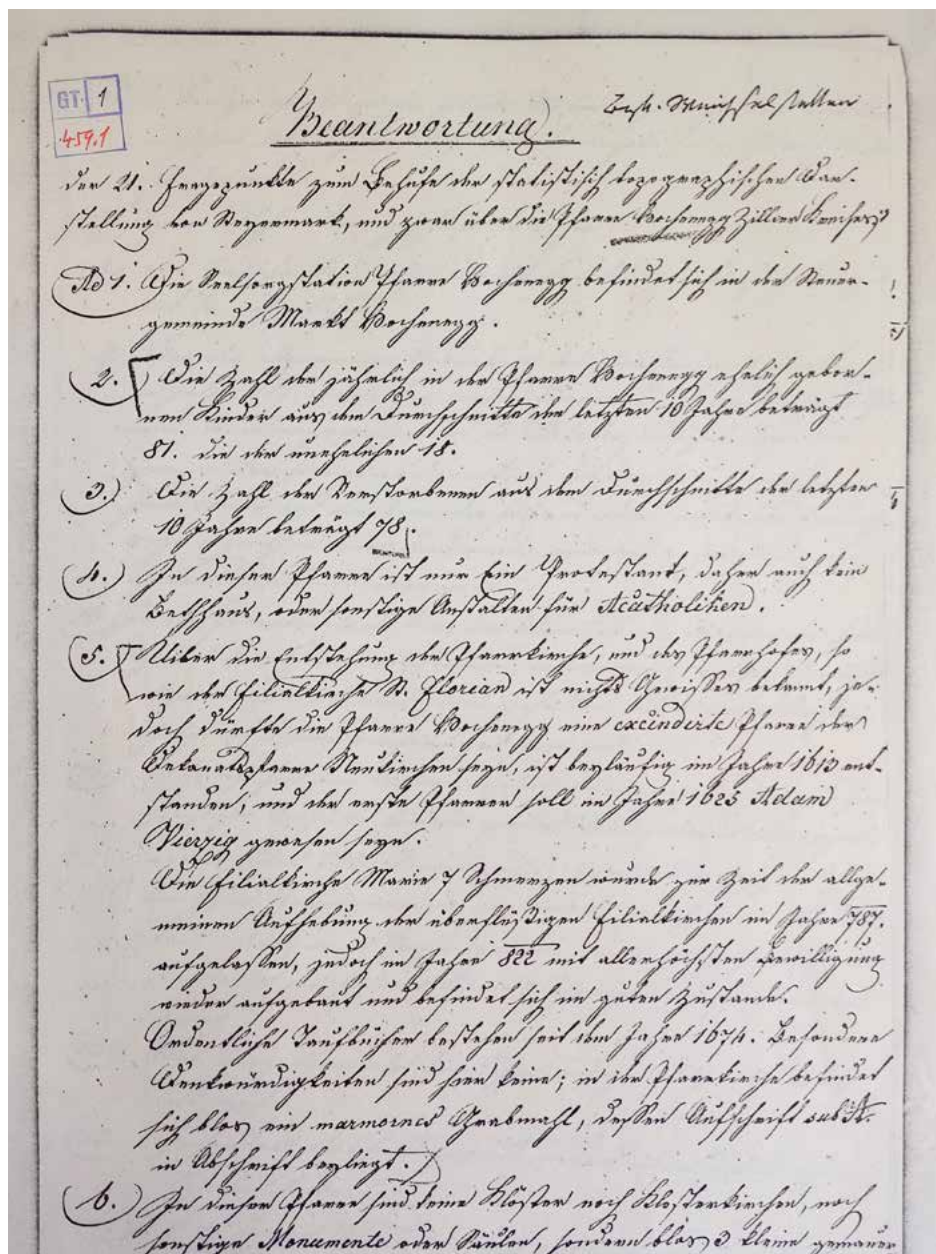
³¹ O tem praznovanju so poročali leta 1875. Prim. Od nove cerkve, v: *Slovenski gospodar*, št. 42, 14. oktober 1875, str. 3–4.

³² *Nekrologij svetnih in redovnih duhovnikov lavantinske škofije od 1. septembra 1859 do 30. junija 1936*, Maribor 1936, str. 105.

³³ O tem, da je bil Juvančič strasburški kanonik, piše *Slovenski gospodar* 18. decembra 1884, ki omenja tudi zgodovinski kontekst tega, prim. Od nove cerkve, v: *Slovenski gospodar*, št. 51, 18. december 1884, str. 402–403.

³⁴ Iz Štajerskega, v: *Slovenec*, št. 259, 10. november 1884.

³⁵ Omenjen je tudi v *Krajevem leksikonu dravske banovine*. Prim. *Krajevni leksikon dravske banovine: krajevni repertorij z uradnimi, topografskimi, zemljepisnimi, zgodovinskimi, kulturnimi gospodarskimi in tujskoprometnimi podatki vseh krajev dravske banovine*, Ljubljana 1937, str. 110.

Prva stran pole z vprašanji za župnijo Vojnik

Vir: Arhiv Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU, Göthova topografija: GT 459 - Vojnik.

Transkripcija³⁶**Hochenegg – Magistrat, Pfarre u. Gült b. Cilli
aus Weixlstätten³⁷****Beantwortung**

Der 21. Fragepunkte zum Behufe der statistisch topographischen Darstellung von Steyermark, und zwar über die Pfarre Hochenegg³⁸ Zillier Kreisess.

Ad 1. Die Seelsorgstation Pfarre Hochenegg befindet sich in der Steuergemeinde Markt Hochenegg.

2. Die Zahl der jährlich in der Pfarre Hochenegg ehelich gebornen Kinder aus den Durchschnitte der letzten 10 Jahre beträgt 81. Die der unehelichen 18.
3. Die Zahl der Verstorbenen aus dem Durchschnitte der letzten 10 Jahre beträgt 78.

4. Zu dieser Pfarre ist nur ein Protestant, daher auch kein Bethhaus, oder sonstige Anstalten für Acatoliken.

5. Uiber die Entstehung der Pfarrkirche, und des Pfarrhofes, so wie der Filialkirche St. Florian ist nichts Gewisses bekannt, jedoch dürfte die Pfarre Hochenegg eine excindirte Pfarre der Dekanatspfarre Neukirchen seyn, ist beyläufig im Jahre 1613 entstanden, und der erste Pfarrer soll in Jahre 1625 Adam Vierzig gewesen seyn.

Die Filialkirche Maria 7 Schmerzen wurde zur Zeit der allgemeinen Aufhebung der überflüssigen Filialkirchen in Jahre 1787 aufgelassen, jedoch im Jahre 1822 mit allerhöchsten Bewilligung wieder aufgebaut und befindet sich im guten Zustande.

Ordentliche Taufbücher bestehen seit dem Jahre 1674. Besondere Denkwürdigkeiten sind hier keine; in der Pfarrkirche befindet sich bloß ein marmornes Grabmahl, dessen Aufschrift sub A. in Abschrift beyliegt.

6. In dieser Pfarre sind keine Kloster noch Klosterkirchen, noch sonstige Monumente oder Säulen, sondern bloß 3 kleine gemauerte Kreuze am Wege zur Filiale Maria 7 Schmerzen, und eine kleine im Jahre 1842 bey derselben erbaute Kapelle, in welche auch Messe gelesen wird.
7. Hier bestehen keine geschichtliche Sagen.

³⁶ Transkripcija dosledno sledi izvirniku, vse potrebne razlage so v opombah.

³⁷ Višnja vas (dvorec Tabor).

³⁸ Vojnik.

8. Die Aufschriften, welche die Glocken der Pfarrkirche haben, sind sub 73 aufgeführt.
9. Bey der allgemeinen Aufhebung der überflüssigen Filialkirchen im Jahre 1787 wurde bey dieser Pfarre die Filialkirche St. Thomas, St. Margarithen und St. Nikolay aufgelassen. Die zwey ersten sind gänzlich zerstört, letztere besteht noch (eine halbe Stunde von der Pfarrkirche) und wurde im Veräußerungswege Eigenthum eines Landmannes, und wird gegenwärtig als Getreidbehältniß verwendet.
10. In der Pfarrkirche ist bloss das Altarbild, die Marter des Heil. Apostel Bartholmä vorstellend, merkwürdig, welches Gemählde allgemeine für ein Kunststück gehalten, und von den Mahler Christoph Schmid verfertigt seyn soll.
11. Es besteht hier eine Kaplaney, gestiftet für zwey Kapläne zur seelsorglichen Aushülfe für die große Pfarrgemeinde, die gegenwärtig über 3000 Seelen zählt; sie wurde wahrscheinlich durch die Pfarrsgemeinde gegründet, jedoch wann, ist unbekannt. Das neue Kaplansgebäude wurde im Jahre 1787 aus der Kassa der Filiale Maria 7 Schmerzen und Floriani erbauet.
12. Der Bauzustand der kirchlichen und geistlichen Gebäude ist gut.
13. Besonders Geschichtliches ist weder über die Kirche noch Schulen bekannt.
14. Bey dieser Pfarre besteht ein Armeninstitut, das selbe hat bloss einige unbedeutende Kapitalien, die allmählig legirt, und von deren Interessen und allfälligen Almosen die Dürftigsten Ortsarmen unterstützt werden. Dieses Armeninstitut wird von einem jeweiligen Pfarrer, und einem Armenvater verwaltet. Seid wann es besteht, ist unbekannt.
15. Interessante alte Urkunden sind hier keine vorhanden.
16. Die Zahl der jährlichen Trauungen aus dem Durchschnitte der letzten 10 Jahre beträgt 18.
17. In den dieße pfarrlichen Sterbregistern ist keine vorherrschende tödtliche Krankheitsform bemerkbar.

18. Zu dieser Pfarre gehören nachstehende Ortschaften, als: Arzlin,³⁹ Bischofsdorf,⁴⁰ Dobrowa,⁴¹ Dürnbichl,⁴² Gabrovetz,⁴³ Gleisko,⁴⁴ Gradisch,⁴⁵ Hochenegg Markt,⁴⁶ Hochenegg Gegend, Hrastnigg,⁴⁷ Koblek, Lachouna,⁴⁸ Lepovetz,⁴⁹ Leskovetz,⁵⁰ Libetschna,⁵¹ Löschje,⁵² St. Margareth,⁵³ St. Nikoley,⁵⁴ Prekorje, Pristowa,⁵⁵ Rasgor,⁵⁶ Rasgorze,⁵⁷ Runtholle,⁵⁸ Satschret,⁵⁹ Seltse,⁶⁰ Scheppina,⁶¹ St. Thomas,⁶² Tschreschnowetz,⁶³ Wresowitza⁶⁴ und Wousche.⁶⁵
19. Die entlegentsten Wohnungen sind von der Pfarrkirche 1 ½ Stund entfernt.
20. Außer den zwey Kaplänen und den Pfarrer befinden sich an dieser Pfarre keine sonstigen Priester.
21. Hier befindet sich blos eine Trivialschule, und zwar im Markte Hochenegg. Die Zahl der schulbesuchenden Kinder beträgt 118.

Pfarre Hochenegg am 6. May 1843.

Fr. Juvantschitsch
Pfarrer

³⁹ Arclin.
⁴⁰ Škofja vas.
⁴¹ Zdaj Zadobrova, nekoč Dobrova.
⁴² Trnovlje.
⁴³ Gabrovec.
⁴⁴ Glinsko.
⁴⁵ Gradišče.
⁴⁶ Trg Vojnik.
⁴⁷ Hrastnik.
⁴⁸ Lahovna.
⁴⁹ Lipovec.
⁵⁰ Leskovec.
⁵¹ Ljubečna.
⁵² Lešje.
⁵³ Šmarjeta.
⁵⁴ Sv. Nikolaj.
⁵⁵ Pristava.
⁵⁶ Razgor.
⁵⁷ Razgorce.
⁵⁸ Runtole.
⁵⁹ Začret.
⁶⁰ Želče.
⁶¹ Žepina.
⁶² Sv. Tomaž.
⁶³ Črešnjevec.
⁶⁴ Brezovica.
⁶⁵ Bovše.

Abschrift.

Der am marmornen Grabsteine in der Pfarrkirche zu Hochenegg befindlichen Inschrift:

Hier ruhet in Gott der Wohlgeboren Herr Donat Aloisi Freyherr v. Dienersberg, so den 22. July 1775 mit Tod abgangen. Gott sey ihm gnädig und barmherzig.

Die Glocken der Pfarrkirche zu Hochenegg haben folgende Aufschriften.

Die 1te, oder große Glocke:

Zu Gottes und Maria Ehr Pin Ich Geflossen.

Caspar Balthasar Schneider zu Cilli hadt Mich Gegossen.

Sancta Maria et Sancti Partolomei Orate Pro Nobis. Anno 1751.

Die 2te. A Fulgure Et Tempestate, A Peste, Fame Et Bello.

Conradus Schneider Cillae Me Fudit Anno 1711.

Die 3te. Sancta Maria Mater Dei, Ora Pro Nobis Anno 1734.

Caspar Balthasar Schneider Cillae me Fudit.

Die 4te. und kleinste. Sancta Maria Ora Pro Nobis Anno 1734.

Caspar Balthasar Schneider Cillae Me Fudit.

Magistrat Hocheneg**N. der Frage Beantwortung**

1. In Bezirke der Herrschaft Weixelstätten, welcher von Markte Hocheneg $\frac{1}{4}$, und vor der Stadt Zilli $1 \frac{1}{4}$ Meile entfernt ist.
2. In Markte Hocheneg.
3. In dieser landesfürstlichen Ortschaft ist ein Magistrat, besteht aus einem Marktrichter, zweye Räthen, einen Syndiker, Kamrer, 3 Ausschußer und einen Marktwachtmeister.
4. Hinzu gehören den zwey Gülten St. Barthelmä und St. Florian, welche in Jahre 1812 war Magistrat Hocheneg in der öffentlichen Versteigerung gekauft wurden, gehörten früher aber und zwar Erstere zur Pfarrkirche St. Barthelmä in Hocheneg, und Latztere zur Filialkirche St. Florian in Hocheneg.

5. Gülden sind keine weggekommen, wohl aber wurden schon bei-
läufig gegen 6. Joch Gemeindegründe mit höherer Bewilligung
sind am verkauft.
6. Die Rustikalpfund Beansagung, des Magistrat Hocheneg, ohne
Gülden ist 26 lb. 7 ß 22 dl. Rektifizirte 25 % Dominikalsteuer kei-
ne. Für die zwey Gülden kommt die Rustikalbeansagung in den
für selbe besonders abgefaßten Beantwortung vor.
7. Keine.
8. In Zillier Kreis, Bezirk Weixelstätten, Pfarr Hocheneg, die Un-
terthannen befinden sich in Markte und Gegend Hocheneg.
9. In Markte Hocheneg 50, in der Gegend Hocheneg 64 bürgerli-
che Realitäten mit Rustikalbeansagung, Weiters in der Gegend
Hocheneg 33 Dominikalisten.
10. Keine.
11. Keine.
12. Keine.
13. In Markte Hocheneg, das gemauerte stuckhohe Amtsgebäude
nebst einen eben alda befindlichen Feuer Depositorium.
An eigenthümlichen Gründen und zwar Garten 125 lb. Klft.
Weisen 590 lb. Klft.
Waldungen 1 J. 875 lb. Klft.
Waide 37 J. 77 lb. Klft.
Mayerhofe keine, auch keine Realitäten zu fremden Grundbü-
chern dienstebar.
14. Keine.
15. Die magistratliche Waldung liegt gleich außer dem Markte in
Petelineg⁶⁶ in der Ebene, und es besteht hierauf keine Servitut.
16. Außer den Regiekosten und jährlichen Concurenzbeiträgen
keine sonstigen Lasten und Servituten.
17. Keine.
18. Keine.
19. Die eingängige Fischerey soweit sich der märktliche Burg-
fried erstreckt.

⁶⁶ Petelinjek.

20. Keine.
21. Keine.
22. Das Patronat über die Jahre 1822 neu erbaute Filialkirche Maria 7 Schmerzen am Berge a Hocheneg.
23. Hat kein Landgericht, wohl aber eine Burgfried, befindet sich im Landgerichte der Hft. Sallach.⁶⁷
24. Keine.
25. Keine.

Hocheneg am 15. July 1843.

Franz Rauch, Sindickus

Franz Schneller, Marcktrichter

Für die Gült St. Florian vereinigt mit den Magistrat Hocheneg

N. der Frage Beantwortung

1. Bezirke der Hschft. Weixelstätten, welcher van der Gült $\frac{1}{4}$, und van der Stadt Zilli 1 $\frac{1}{4}$ Meile entfernt ist.
2. In Markte Hocheneg bei den Magistrate.
3. Seit dem Jahre 1812 die bürgerliche Marktgemeinde Hocheneg, früher ein Eingenthum der Filialkirche St. Florian in Hocheneg.
4. Keine.
5. Keine.
6. Rustikalbeausagung 2 lb. 8 ß 2 dl, rektifizirte 25 % Dominikalsteuer keine.
7. Keine.
8. Die Unterthanen befinden sich in Kreis Zilli, in den Bezirken Weixelstätten und Seitz, Gegend Hocheneg und Dobie.
9. Hat 15. Unterthanen, und zwar zwey Behauste, und 13 Rustikalzulehner.
10. Keine.
11. Keine.
12. Keine.

⁶⁷ Gospostvo s sedežem na dvorcu Zalog (pri Žalcu). Prim. Ivan Jakič, *Vsi slovenski gradovi: leksikon slovenske grajske zapuščine*, DZS, Ljubljana 1997, str. 380–381.

13. Keine.
14. Keine.
15. Keine.
16. Außer dem Concurenzbeiträgen keine.
17. Keine.
18. Keine.
19. Keine.
20. Keine.
21. Keine.
22. Keine.
23. Liegt in Landgerichte der Hft. Sallach.
24. Keine.
25. Keine.

Hocheneg, am 15. July 1843.

Franz Rauch, Syndikus

Franz Schneller, Marcktrichter

Fur die Gült St. Barthelmä vereinigt mit den Markte Hocheneg

Nr. der Frage Beantwortung

1. Bezirke der Hft. Weixelstätten, welche von der Gült $\frac{1}{4}$ und von der Stadt Zilli $\frac{1}{4}$ Meile entfernt ist.
2. In Markte Hocheneg bei der Magistrate Hocheneg.
3. Seit dem Jahre 1812 die bürgerliche Marktgemeinde Hoche-
neg, früher ein Eigenthum der Pfarrkirche St. Barthelmä in
Hocheneg.
4. Keine.
5. Keine.
6. Rustikalbeansagung 3 tt. 2 ß 3 dl. rectificirte 25 % Dominika-
steuer keine.

7. Keine.
8. Die Unterthannen befinden sich in Kreis Zilli, Bezirk Weixelstäten, Gegend Hocheneg.
9. Hat 22 Unterthannen, und zwar 4 Behauste, und 18 Rustikalzulehner.
10. Keine.
11. Keine.
12. Keine.
13. Keine.
14. Keine.
15. Keine.
16. Ausser den Concurenz beiträgen keine.
17. Keine.
18. Keine.
19. Keine.
20. Keine.
21. Keine.
22. Keine.
23. Liegt in Landgerichte der Hft. Sallach.
24. Keine.
25. Keine.

Hocheneg am 15. July 1843.

Franz Rauch, Syndikus

Franz Schneller, Marcktrichter

GT 1
457.5

6

Statistische Fragen
Landeskarte
 zum Jahre 1871: Vorkriegs-Verhältnisse vor
 Beginn des Krieges.

Vermögensverhältnisse
Voevodina

1. Wieviele Leute sind in der Voevodina, die alle Vermögensverhältnisse
 nachfolgende Tabelle nachfolgende Angaben enthalten.

2. Mit welchem Namen werden die Voevodinen, die in der Voevodina
 leben, bezeichnet? Die Voevodinen sind die Voevodinen, die in der Voevodina
 leben, bezeichnet.

3. Wieviele Leute sind in der Voevodina, die in der Voevodina
 leben, bezeichnet? Die Voevodinen sind die Voevodinen, die in der Voevodina
 leben, bezeichnet.

4. Wieviele Leute sind in der Voevodina, die in der Voevodina
 leben, bezeichnet? Die Voevodinen sind die Voevodinen, die in der Voevodina
 leben, bezeichnet.

5. Wieviele Leute sind in der Voevodina, die in der Voevodina
 leben, bezeichnet? Die Voevodinen sind die Voevodinen, die in der Voevodina
 leben, bezeichnet.

6. Wieviele Leute sind in der Voevodina, die in der Voevodina
 leben, bezeichnet? Die Voevodinen sind die Voevodinen, die in der Voevodina
 leben, bezeichnet.

7. Wieviele Leute sind in der Voevodina, die in der Voevodina
 leben, bezeichnet? Die Voevodinen sind die Voevodinen, die in der Voevodina
 leben, bezeichnet.

8. Wieviele Leute sind in der Voevodina, die in der Voevodina
 leben, bezeichnet? Die Voevodinen sind die Voevodinen, die in der Voevodina
 leben, bezeichnet.

9. Wieviele Leute sind in der Voevodina, die in der Voevodina
 leben, bezeichnet? Die Voevodinen sind die Voevodinen, die in der Voevodina
 leben, bezeichnet.

10. Wieviele Leute sind in der Voevodina, die in der Voevodina
 leben, bezeichnet? Die Voevodinen sind die Voevodinen, die in der Voevodina
 leben, bezeichnet.

11. Wieviele Leute sind in der Voevodina, die in der Voevodina
 leben, bezeichnet? Die Voevodinen sind die Voevodinen, die in der Voevodina
 leben, bezeichnet.

Prva stran pole z vprašanji za davčno skupnost Vojnik

Vir: Arhiv Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU, Göthova topografija: GT 459 - Vojnik.

Statistische Fragen Beantwortung

Zum Behufe einer statistisch topographischen Darstellung von Steyermarkk.

Steuergemeinde Hochenegg

Ad 1. Diese Frage ist durch die beiliegende, für alle Steuergemeinden verfaßte tabellarische Uibersieht beantwortet.

2. Mit Ausnahme von unbedeutenden sanften Anhöhen, liegt diese Gemeinde ganz in der Ebene, und hat grössentheils einen guten fruchtbaren Boden. Sie besteht aus Acker, und Wiesland – meistens Fichtenwaldung – und, wenigen Weingarten.
3. Der Flödingbach kommt aus dem Bezirke Weitenstein⁶⁸ – fließt in der Richtung von Norden nach Süden in mittelmässiger Schelle und aus der angränzende Steuergemeinde: Arzlin, Weixeldorf durch Hochenegg in die angränzende Steuergemeinde: Arzlin.

Alles Uibriger was in dieser Frage vorkommt, ist hier nicht vorhanden.

4. Keine.
5. Keine.
6. Durch diese Steuergemeinde, und insbesondere durch den Markt Hochenegg führet die hauptkommerzial Strasse – und diese: so wie die gewölbte Brücke an der Gränze der Steuer Gemeinde Weixeldorf bey Iwenz, wurden aus dem Aerar Fonde erbaut, und werden aus diesem auch erhalten.
7. Die Waldungen bestehen größtentheils aus Nadelholz – und werden blos zum gewöhnliche Hausbedarf und Wirthschaftsbetriebe benützt. Den Untertanen gehören 240 Joch 863 Klfter.
Herrschaftlich sind 240 Joch 863 Klafter
8. Keine.
9. Hier bestehen zwey Zieglbrennereyen, – – – sonst nichts.
10. De Markt Hochenegg hat einige Handwerker gemeinerer Art– , als Lederer, Schuhmacher, Schneider, Wagner, Schmieder, Tischler etc., durch bestehen mehrere Wirthshäuser – ausserdem aber Leben dann Bewohner dieser Gegende, blos vom Feldtbau.
11. Mit Getreide und Heu ist der eigene Bedarf gedeckt – Brennholz aber müssen vorzüglich die Marktbewohner ankaufen, und bezagen dasselbe bisher meistens aus den Waldungen der Herrschaft Gonobiz.⁶⁹

⁶⁸ Vitanje.

⁶⁹ Slovenske Konjice.

12. Keine.
13. Siehe No. 2.
14. Keine.
15. Keine.
16. Keine.
17. Der Markt Hocheneg hat eine unbedeutende Gemeinde Hutwaide – welche im Sommer benutzt wird, mehrere Hauser aber bedienen sich der Stallfütterung. Die übrigen Bauernbesitzungen haben beim Hause soviel Waide als ihr geringer Viehstand bedarf mitunter werden durch Waldungen, und im Spätherbst die abgemähten Wiesen zur Waide verwendet.
18. Ist hier nicht der Fall.
19. Ist hier nicht der Fall.
20. Der Markt Hocheneg hat eigene Nachtwächter – eine grosse Feuerspritze, und denn sonstigen Löschrequisiton in einem eigenen Depotitarien verwahrt. Assekurirt sind 37 Häuser bey der K.K. priv. i. B. wechselseitigen Brandschaden: Versicherungsanstalt.
21. Keine.
22. Bey den meisten Häusern giebt es eigene Brune, der Markt hat auch einen Gemeinde Brun.
23. Hier befindet sich die Pfarre St. Bartlmä, unter dem Deckanate Neukirchen, die Pfarre hat auch 2 Kapläne, und die Filialkirchen St. Florian und Maria Siebenscherzen. Patron ist das Colegiat. Kapitel Strasburg in Kärnthen – Vogtey die Dechantey Neukirchen.
24. Wie ad 23. erwähnt die Pfarre St. Bartlmä – dazu gehörendie Gemeiden St. Thomas, Nikolay, Dürnbüchl, Pischafdorf, Arzlin, und Hocheneg selbst. Die weiteste Entfernung zur Pfarrkirche ist eine Stunde.
25. Hier ist eine eigene Schulle – welche 103 Kinder besuchen. Die eingeschulten Gemeiden sind:
Patron ist das Colagiat. Capitel Strasburg im Kärnthen.
26. Keine.
27. Im Markte Hocheneg ist ein Wundarzt, und. eine Hebamme. Der Artzt wird gewöhnlich aus der Stadt Cilli gehalt. Der Wundartzt hat eine eigene Hausapotheke. Gottesacker und, Todten Einsatzkammer sind Vorschriftsmäßig vorhanden.
28. Keine.
29. Keine.
30. Keine.

Der Markt Hoheneg insbesondere betreffend:

31. Die bisher letzte Feuersbrunst ereignete sich am 20ten März 1839 wobey 22 Wohn = und 48 Wirtschaftsgebäude zu Grunde ginngen. Das Unglück ergab sich Nachmittag um 3 Uhr in der Riernerwerckstätte Laufe No. 49. – Die Entstehungsursache bleib unbekannt.
Bezüglich der Kriegszeiten verdient das Jahr 1809. Erwählungs– in welchem häufige Durchzüge französischer Truppen statt fanden und die Bewohner dieses Marktes hart hergenommen wurden.
32. Der Markt hat Häuser, die nun meistens mit Ziegl– , mitunter aber auch nach mit Strahbedachnungen versehen sind. Uibrigens ist der Zustand der Ortes im allgemeinen mehr ärmlich.
33. Die Hauptgasse und die zugleich den Platz – bilden die Häuser an beiden Seiten der durchziehenden hauptkommerzial Strasse – dann ubrigen nur aus wenigen Häusern erstehenden Gässe verdienen keine Erwählung. Stiegmauern und Thore – keine.
34. Betrifft den Markt nicht.
35. Hier ist ein L. f. Marktmagistrat, der zugleich Grund, und Ortsgericht ist. Das Amtspersonal bestehet aus einem Marktrichter und 2 Magistratsräthen, welche ungepruft, und. aus den Mitgliedern der Bürgerschaft gewählt sind. Auch ist ein eigener Syndickus angestellt. Alles Uibrige kommt hier nicht vor.
36. Ausser dem ad 27 erwähnten Pfarramte sind hier keine geistlichen behörden.
37. Keine.
38. Keine.
39. Keine.
40. Keine.
41. Wie ad 20 erwähnt bestehet hier ein eigener Nachtwächter. Das Gasthaus zum goldenen Röstl ist das vorzüglichste. Alles Uibrige ist nicht vorhanden.
42. Ausser dem Armen Institute bey der Pfarre– welches, auch arme Reisende nach Thunlichkeit theilt, im Ganzen jedoch wenig vermag, giebt es hier keine Wahlthätigkeits anstalten.
43. Im wesentlichen ad 10. angegeben Uibrigens befindet sich dermahl lediglich ein Krämer mit einen Verkaufsgewölbe im Orte– . Vor dem sonstigen nichts.
44. Keine.
45. Keine.

46. Nichts.

Bez. Coar., Weixelstaetten am 30ten Sept. 1843.

Ribitsch Gabriel, Bez. Coar.[Commissar]⁷⁰

Pfarrgüte Hohenegg im Cillier Kreise

No. der Frage Beantwortung

1. Im Bezirke Weixelstätten, welcher von den Gült 1/4 , und von der Stadt Zilli 1 ¼ Meilen entfernt ist.
2. Im Pfarrhofe zu Hohenegg.
3. Der jeweilige Pfarrer zu Hohenegg nun bereits seit dem Jahre 1835. Der Pfarrer Juvantschitsch Franz.
4. Keine.
5. Keine.
6. 6 U. 7 ß 2 dl. Rektifizirte 25 % Dominikalsteuer keine.
7. Keine.
8. Die Unterthanen befinden sich im Kreise Zilli in den Bezirken Weixelstätten und Saiz, Pfarr Hohenegg und Thräuenberg, und bilden nur ein Amt.
9. Hat 9 Unterthanen, und zwar 5 Behauste, und 4 Rustikal Zulechner.
10. Keine.
11. Sind reluiert.
12. Keine.
13. Keine.
14. Keine.
15. Keine.
16. Die gewöhnlichen Concurrenz Beyträge.
17. Keine.
18. Keine.
19. Keine.
20. Keine.

⁷⁰ Za pomoč pri razrešitvi tega zapisa se zahvaljujem dr. Mihi Preinfalku in dr. Borisu Golcu.

21. Keine.
 22. Keine.
 23. Liegt im Landgerichte Sallach.
 24. Keine.
 25. Keine.
- Pfarrgült Hochenegg am 20. April 1844.

Fr. Juvantschitsch
Pfarrer

VIRI IN LITERATURA

Arhivski viri

Arhiv Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU, Göthova topografija: GT 459 (Vojnik).

Tiskani viri

Nekrologij svetnih in redovnih duhovnikov lavantinske škofije od 1. septembra 1859 do 30. junija 1936, Maribor 1936, str. 105.

Časopisi in listi

1875

Od nove cerkve, v: *Slovenski gospodar*, št. 42, 14. oktober 1875, str. 3–4.

1884

Od nove cerkve, v: *Slovenski gospodar*, št. 51, 18. december 1884, str. 402–403.

Od Novecerkve, v: *Slovenec*, št. 261, 12. november 1884.

Iz Štajerskega, v: *Slovenec*, št. 259, 10. november 1884.

Literatura

Ambrožič, Matjaž, *Zvonarstvo na Slovenskem*. Acta ecclesiastica Sloveniae 15. Inštitut za zgodovino cerkve pri Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani, Ljubljana 1993.

CIL: Corpus inscriptionum Latinarum.

Goropevšek, Branko, Vojnik skozi pomnike časa, v: *Vojniški svet v utripu časa*, Občina Vojnik, Župnija Vojnik, Turistično društvo, Vojnik 1997, str. 14–31.

Höfler, Janez, *Trije popisi cerkva in kapel na Kranjskem in slovenskem Štajerskem s konca 16. stoletja*, Slovenska akademija znanosti in umetnosti: Zgodovinski inštitut Milka Kosa ZRC SAZU, Ljubljana 1892.

Jakič, Ivan, *Vsi slovenski gradovi: leksikon slovenske grajske zapuščine*, DZS, Ljubljana 1997.

Krajevni leksikon dravske banovine: krajevni repertorij z uradnimi, topografskimi, zemljepisnimi, zgodovinskimi, kulturnimi, gospodarskimi in tujskoprometnimi podatki vseh krajev dravske banovine, Uprava Krajevnega leksikona dravske banovine, Ljubljana 1937.

Kolar, Bogdan, *Pod varstvom sv. Jerneja. Župnija Vojnik nekoč in danes*. Katoliško-kulturno društvo Ivan Šopar, Vojnik 2023.

- Koropec, Jože, Srednjeveško gospostvo Vojnik, v: *Časopis za zgodovino in narodopisje* 10 (1974), str. 267–277.
- Kovačič, Franc, *Zgodovina lavantinske škofije (1228–1928)*, Lavantinski kn. šk. ordinariat, Maribor. Maribor 1928.
- Kropej, Andrej, Cerkve v Vojniku, v: *Vojniški svet v utripu časa*, Občina Vojnik, Župnija Vojnik, Turistično društvo, Vojnik 1997, str. 54–68.
- Kuret, Niko, Slovensko Štajersko pred marčno revolucijo 1848: Topografski podatki po odgovorih na vprašalnice nadvojvode Janeza (1818) in Georga Götha (1842). Zv. 1, del 1. Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Ljubljana 1985.
- Kuret, Niko, Slovensko Štajersko pred marčno revolucijo 1848: Topografski podatki po odgovorih na vprašalnice nadvojvode Janeza (1818) in Georga Götha (1842). Zv. 1, del 2. Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Ljubljana 1987.
- Kuret, Niko, Slovensko Štajersko pred marčno revolucijo 1848: Topografski podatki po odgovorih na vprašalnice nadvojvode Janeza (1818) in Georga Götha (1842). Zv. 1, del 3. Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Ljubljana 1989.
- Kuret, Niko, Slovensko Štajersko pred marčno revolucijo 1848: Topografski podatki po odgovorih na vprašalnice nadvojvode Janeza (1818) in Georga Götha (1842). Zv. 2, del 1. Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Ljubljana 1993.
- Lojen, Mitja, Življenje v nabornem okraju Podsreda v letu 1821, v: *Kronika* 72, Ljubljana 2024, str. 39–56.
- Nekrologij svetnih in redovnih duhovnikov lavantinske škofije od 1. septembra 1859 do 30. junija 1936*, Duhovniška tretjeredna skupščina v Mariboru, Maribor 1936.
- Orožen, Ignaz, *Das Bisthum und die Diözese Lavant*, VIII. Theil: Das Dekanat Neukirchen, mit den Pfarren St. Leonhard in Neukirchen, St. Bartholomä in Hoheneck, Maria Himmelfahrt in Doberna, St. Peter und Paul in Weitenstein, St. Martin im Rosenthale, St. Joseph in Sternstein, St. Judok am Kozjak und U. L. Frau in Kirchstätten, Marburg 1893.
- Orožen, Janko, *Zgodovina Celja in okolice*. Del 1: Od začetka do leta 1848, Kulturna skupnost, Celje 1971.
- Orožen, Janko, *Zgodovina Celja in okolice*. Del 2: (1849–1941), Kulturna skupnost, Celje 1974.
- Pangerl, Viljem (ur.), *Vojniški svet v utripu časa: zbornik ob stoletnici vojniške župnijske cerkve*, Občina Vojnik, Župnija Vojnik, Turistično društvo, Vojnik 1997.
- Pangerl, Viljem, Župnija sv. Jerneja v Vojniku, v: *Vojniški svet v utripu časa*, Občina Vojnik, Župnija Vojnik, Turistično društvo, Vojnik 1997, str. 32–53.
- RIce: Visočnik, Julijana, *The Roman inscriptions from Celeia and its ager*, Celjska Mohorjeva družba, Društvo Mohorjeva družba, Celje, Ljubljana 2017.
- Santonino, Paolo, *Popotni dnevniki*, Mohorjeva družba, Celovec; Dunaj; Ljubljana 1991 (1992).
- Schöne alte Steiermark. Lithographien und Texte aus Reichert*. Band 2. (Hg. von Karel Schober). Graz: Leykam Verlag 1989.
- Visočnik, Julijana, »Piramida« na Zgornjem Motniku in njen zgodovinski kontekst, v: *Studia historica Slovenica* 18/2, Maribor 2018, str. 371–391.
- Visočnik, Julijana, »Anketiranje« v prvi polovici 19. stoletja: vprašalnice nadvojvode Janeza in njihov vpliv na škofa Avgušтина Gruberja ter Georga Götha = »Surveying« in the first half of the 19th century: questionnaires of the archduke John and their impact on the bishop Augustin Gruber and Georg Göth, v: *Bogoslovni vestnik* 83/3, Ljubljana 2023, str. 719–737.

POVZETEK

O Vojniku, tako o kraju kakor župniji, je bilo že precej napisanega. Težko bi bilo izumiti kaj novega, zato so že znana dejstva predstavljena le na kratko. Bistvo pričujočega prispevka tako predstavlja transkripcija odgovorov na anketna vprašanja, ki jih je Georg Göth na različne naslove razposlal najverjetneje leta 1842. Göth je nadaljeval tradicijo tovrstnega zbiranja podatkov, ki jo je na Štajerskem začel nadvojvoda Janez, a projekt nadvojvode ni obrodil zelenih sadov, saj so bili vprašalniki predolgi in prezahtevni. Prilagojena vprašanja, predvsem pa krajši vprašalniki so Göthu prinesli boljše rezultate. Na ta način se je namreč zbralo ogromno dragocenih podatkov, ki pa za Slovenijo še niso bili v celoti ovrednoteni, zato je prav, da se izkoristi vsako priložnost, da se na ta ne dovolj poznan vir vedno znova opozarja.

Zdi se, da literatura, ki se je v preteklosti ukvarjala z Vojnikom, ni upoštevala podatkov, ki jih je zbral Göth s svojimi anketnimi vprašanji (vsaj noben avtor Götha ni citiral). Zato je še toliko bolj smiselno predstaviti Göthove ankete, v mapi za Vojnik je šest sklopov odgovorov:

- 21 za župnijo Vojnik;
- 25 za tamkajšnji magistrat;
- 25 za imenje sv. Florjana;
- 25 za imenje sv. Jerneja;
- 46 za davčno občino Vojnik (od 31. naprej se tičejo trga Vojnik);
- 25 za župnijsko posestvo Vojnik.

Tudi v mapi Vojnika so kot običajno zbrani le odgovori, ki so, vzeti iz konteksta, pogosto nerazumljivi (še posebej, če je v odgovor zapisana le beseda *Keine*, kar ni samo izjemoma). V tem dejstvu se skriva razlog za navedbo vseh Göthovih vprašanj, s katerimi se je pred dobrimi 30 leti ukvarjal že Niko Kuret. Vsa vprašanja so zapisana v Kuretovem prevodu, da je na ta način tudi lažje razumeti odgovore ter prepoznati njihovo vrednost. Nesporno pa je, da so Göthova vprašanja zbrala ogromno podatkov tudi za kraj in župnijo Vojnik. Transkripcija omenjenega pa bo omogočila njegovo uporabo v prihodnje.

Ključne besede: *Vojnik, župnija in kraj, sredina 19. stoletja, Georg Göth, anketno zbiranje podatkov.*

Summary

VOJNIK IN GÖTH'S QUESTIONNAIRES

Much has been written about Vojnik, both the town and the parish. It would be hard to invent something new, hence the well-known facts are presented in short. The essence of this article is thus the transcription of the answers to questionnaires that were sent to various addresses most probably in 1842 by Georg Göth. Göth carried on the tradition of such gathering of information which was started in Styria by Archduke Johann; however, the Archduke's project did not bear the desired fruit due to the fact that the questionnaires were too lengthy and too demanding. Göth got better results due to adapted questions and, primarily, shorter questionnaires. In this way, great amounts of precious information were gathered, which have not yet been completely evaluated for Slovenia; therefore, it seems appropriate to use every opportunity to bring attention to this insufficiently known source.

It appears that sources dealing with Vojnik in the past did not include data gathered by Göth with his questionnaires (at least none of the authors quoted Göth). Hence, it seems all the more sensible to present Göth's questions in depth. The folder for Vojnik includes six sets of answers:

- 21 for the parish of Vojnik
- 25 for the town hall
- 25 for the estate of sv. Florjan
- 25 for the estate of sv. Jernej
- 46 for the tax municipality of Vojnik (from 31 onwards they pertain to the market town of Vojnik)
- 25 for the parish estate of Vojnik

The folder for Vojnik, as is usual, has gathered answers which are, taken out of context, frequently not understandable (especially if the answer only includes the word *Keine*, which is no exception). This fact hides the reason for stating all Göth's questions with which Niko Kuret has been dealing more than 30 years ago. All questions are written here in Kuret's translation, which makes it easier to understand the answers and recognise their value. It cannot be denied that Göth's questions also gathered numerous data for the town and parish of Vojnik. Therefore, their transcription will enable their use in the future.

Keywords: *Vojnik, parish and town, mid-19th century, Georg Göth, questionnaires for gathering data.*